

Labklājības ministrija

Aktuālā informācija par minimālā ienākuma līmeni

Evija Kūla

LM Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā eksperte
Latvijas Pašvaldību savienības Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde
2015.gada 15.septembrī

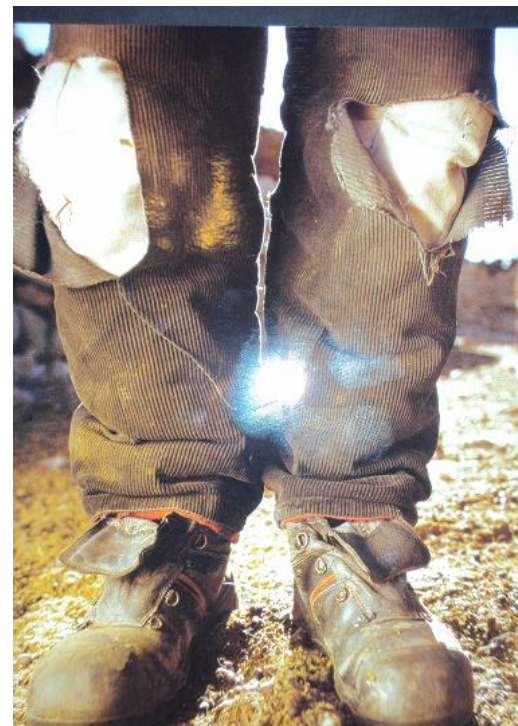

Labklājības ministrija

Kāpēc nepieciešams minimālā ienākuma līmenis (MIL)?

Latvijā MIL nav:

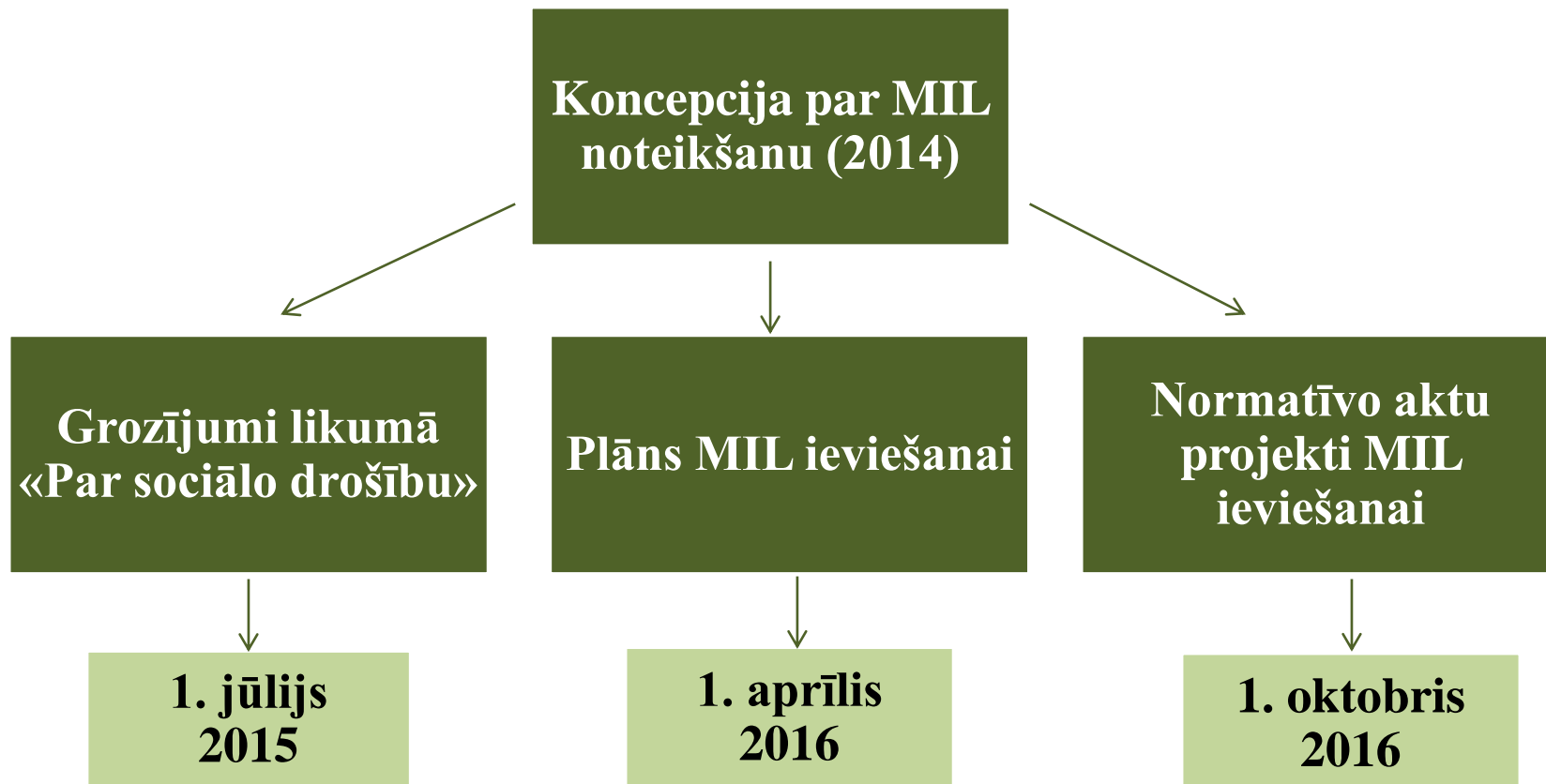
- Vienots
- Pamatots
- Atbilstošs

Labklājības ministrija

Uzdevumi un termiņi

Labklājības ministrija

(I) Grozījumi likumā «Par sociālo drošību» paredz:

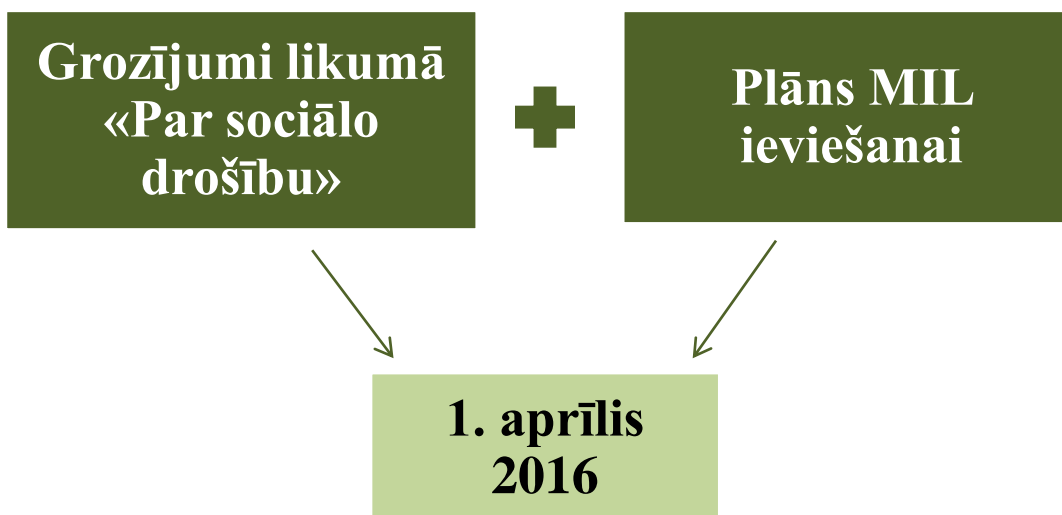
- ✚ Jaunu minimālā ienākuma līmeni valstī;
- ✚ Nodrošināms sociālās drošības jomā;
- ✚ Tā aprēķināšanu ik gadu veic Centrālā statistikas pārvalde;
- ✚ MIL piemērošanu nosaka attiecīgo jomu regulējošajos likumos.

Labklājības ministrija

(I) Grozījumu likumā «Par sociālo drošību» virzība

- ✚ VSS izsludināts 11.06.2015.
- ✚ Saskaņošana 2x: iebildumi no TM, LPS, FM
- ✚ Šobrīd veicam grozījumus par likumprojekta termiņu pagarināšanu

Labklājības ministrija

(II) Plāns MIL ieviešanai

- ✚ Lielā darba grupa (2 sēdes)
- ✚ 4 apakšgrupas:
 1. Sociālā palīdzība (2 sēdes).
 2. Valsts sociālie pabalsti (3 sēdes).
 3. Minimālā pensija (2 sēdes).
 4. Bezdarbnieku pabalsts un aktivizēšana (2 sēdes).
- ✚ Apakšgrupas sagatavojušas priekšlikumus
- ✚ Šobrīd notiek aprēķini, vai priekšlikumi dos ietekmi uz nabadzības un ienākumu nevienlīdzības mazināšanu (gaidām pirmos rezultātus...)

Labklājības ministrija

Apakšgrupu priekšlikumi

Labklājības ministrija

1. Sociālā palīdzība.

Labklājības ministrija

Trūcīga persona un GMI līmenis – diferencēti un saistīti

**Pirmā vai vienīgā
persona**

MIL = 139 €

Nestrādā = 50% no
MIL (70 €)

**Otra un pārējās
personas**

MIL = 97 €

Nestrādā = 50% no
MIL (49 €)

viena vecāka ģimene vai viens dzīvojošs pirmspensijas / pensijas vecuma
cilvēks + **25 % no MIL (35 €)**
ar bērniem + **15 % no MIL (21 €)**
ar aprūpējamu/kopjamu cilvēku (t.sk. personām ar invaliditāti) + **15 % no
MIL (21 €)**

Labklājības ministrija

Paralēli:

- valsts līdzfinansējums
- atvieglojumi trūcīgajiem un maznodrošinātajiem
- maznodrošinātā līmenis
- dzīvokļa pabalsts

Labklājības ministrija

2.Valsts sociālie pabalsti.

Labklājības ministrija

Priekšlikumi valsts sociālo pabalstu sistēmā (1)

Bērnu kopšanas pabalsts (BKP)

ar mērķi bērnu nabadzības samazināšana / bērnu iekļaušana formālajā aprūpē

1.variants:

BKP par bērnu no 1,5 līdz 3 gadiem tiek piešķirts bērnu vecākiem, kas neizmanto pašvaldības PII un subsidēto privātās PII vai bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēja (BUPS) pakalpojumus.

Pabalsta apmērs ir 50% no viena bērna vidējām izmaksām PII programmas apguvei pašvaldības vai privātajā PII un pakāpeniski samazinās atkarībā no bērna vecuma:

- 100 EUR mēnesī par bērna kopšanu no 1,5 līdz 2 g.v.;
- 75 EUR mēnesī par bērna kopšanu no 2 līdz 2,5 g.v.;
- 50 EUR mēnesī par bērna kopšanu no 2,5 līdz 3 g.v.

2.variants:

BKP par bērnu no 1,5 līdz 3 gadiem tiek pārveidots subsīdijā (kuponā) un piešķirts vienam no bērnu vecākiem, kas ir nodarbināts vai iegūst izglītību*.

Kupona vērtība – 100 EUR mēnesī, kupons var tikt patērēts tikai PII vai BUPS pakalpojumu izmantošanai.

* mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē vai studē augstskolā pilna laika klātienē

Labklājības ministrija

Priekšlikumi valsts sociālo pabalstu sistēmā (2)

ĢIMENES VALSTS PABALSTS (ĢVP):

1) daudz bērnu ģimenes:

ĢVP		12 € mēnesī
ĢVP		24 € mēnesī (2 x lielāks)
ĢVP		60 € mēnesī (5 x lielāks)

2) nepilnās ģimenes:

ĢVP papildu koeficienta (piem., 1.5) noteikšana viena vecāka ģimenēm ar bērniem (bez apstiprinātas paternitātes).

ĢVP		18 € mēnesī
ĢVP		36 € mēnesī (2 x lielāks)
ĢVP		90 € mēnesī (5 x lielāks)

Labklājības ministrija

3. Minimālā pensija.

Labklājības ministrija

Priekšlikumi par minimālo pensiju: 3 varianti

Šobrīd

€ 64,03 = valsts sociālā
nodrošinājuma pabalsts
(VSNP)

1.variants

VSNP = € 81,76
(MIL: 1,7)

2.variants

VSNP = € 69,50
(MIL : 2)

Koeficients	Stāžs	Minimālā pensija (EUR)
1.1	Līdz 20 g.v.	70,43
1.3	21 – 30 g.v.	83,24
1.5	31 – 40 g.v.	96,05
1.7	41 +	108,85

Minimālā pensija (EUR)	~ % no ienākumu viduspunkta
89,94	25
106,29	30
122,64	35
139,00	40

Minimālā pensija (EUR)
76,45
90,35
104,25
118,15

Ja stāžs līdz 15 gadiem – 69,50 EUR (~ 20% no ienākumu viduspunkta)

Labklājības ministrija

3.variants

MIL:2 + (darba stāžs x 1% no MIL)

Piemērs ar 15 gadu darba stāžu:
minimālā pensija =
69.50 + (15 x 1.39) = 90.35 EUR

Stāža gadi	Iespējamais pensijas apmērs (EUR)	Esošais pensijas apmērs (EUR)
15	90.35	70.43
16	91.74	70.43
...		
20	97.30	70.43
21	98.69	83.24
....		
30	111.20	83.24
31	112.59	96.05
...		
40	125.10	96.05
41	126.49	108.85
...		

Labklājības ministrija

4. Bezdarbnieku pabalsts un aktivizēšana.

Labklājības ministrija

Priekšlikumi par bezdarbnieka palīdzības pabalstu

1.variants:

samazināt nabadzības risku bezdarbniekiem:

- bezdarba apdrošināšanas pabalsts beidzas
- pabalsts **ar ienākumiem līdz 70 EUR** mēnesī **50% no MIL** (€ 69,50)*
- maksā 5 mēnešus (nesaņem sociālo palīdzību!)

2.variants

samazināt nabadzības risku pirmspensijas vecuma cilvēkiem:

- bezdarba apdrošināšanas pabalsts beidzas un līdz pensionēšanās vecumam (t.sk. priekšlaicīgai) atlikuši 5 mēneši
- pabalsts **50% no MIL** (€ 69,50)*
- maksā 5 mēnešus (nesaņem sociālo palīdzību!)

* Bet ne augstāks par 30% no vidējā aprēķinātā bezdarbnieka pabalsta valstī iepriekšējā gadā (2014.gadā vid. b/k pabalsta apmērs EUR 195.17, no tā 30% = EUR 58.55, attiecīgi b/k palīdzības apmērs ir EUR 58.55, jo puse no MIL ir augstāka (69,50 EUR)).

Labklājības ministrija

Paldies par uzmanību!

www.lm.gov.lv

Twitter:@Lab_min

Flickr.com:Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba

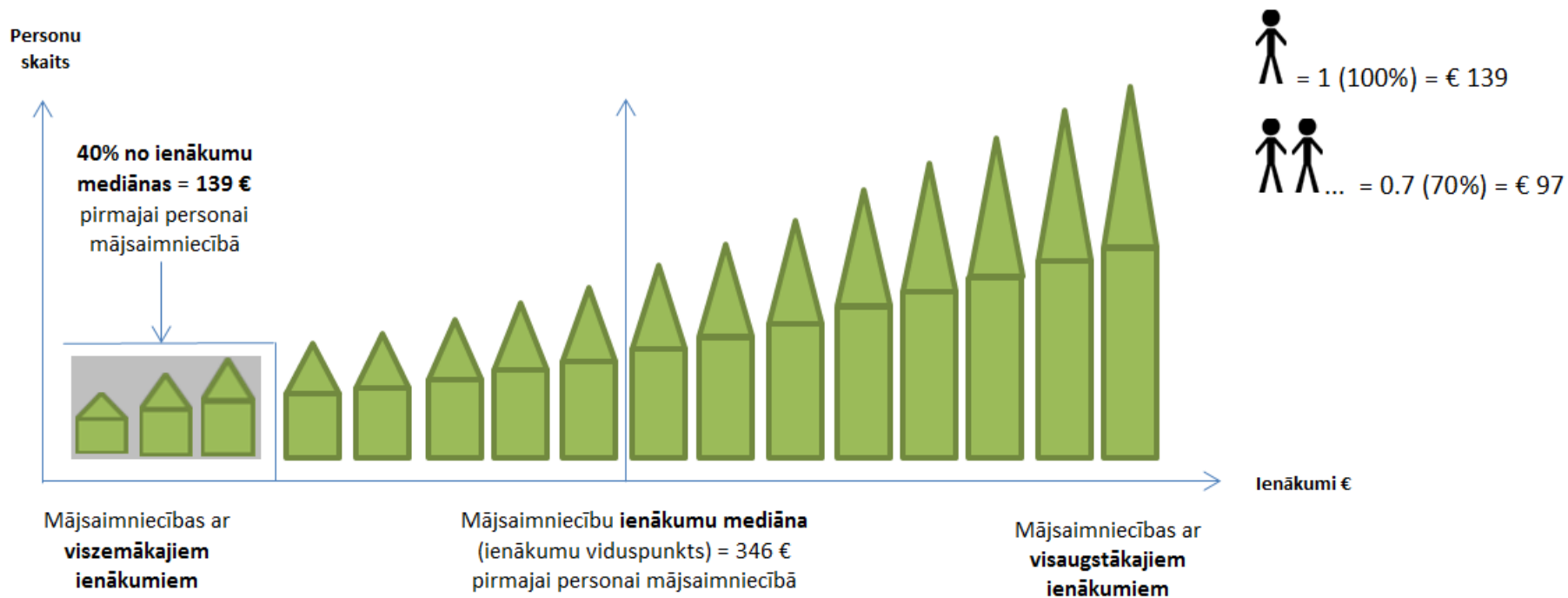
Labklājības ministrija

Likumprojektā «Par sociālo drošību» ietvertā definīcija

Minimālā ienākuma līmeni nosaka 40% apmērā no mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu mediānas vienam ekvivalentajam patērētājam, piemērojot ekvivalences skalā pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā vērtību „1” un pārējām personām – „0.7”.

Labklājības ministrija

Labklājības ministrija

MEDIĀNA = ienākumu viduspunkts

Mediāna – ir iedzīvotāju ienākumu, kas sagrupēti no zemākās līdz augstākajai vērtībai, vidus punkts (nevis vidējie, bet centra vērtība). Mediāna ir piemērotākā metode izlasēm ar “smagām astēm” (lielas galējās vērtības) un kuras nav pakļautas normālajam sadalījumam. Mediāna vislabāk raksturo vidējo cilvēku, bet vidējais aritmētiskais situāciju kopumā.

Darbinieki	Alga 1	Alga 2
Darbinieks 1	230 eiro	230 eiro
Darbinieks 2	280 eiro	280 eiro
Darbinieks 3	320 eiro	320 eiro
Darbinieks 4	370 eiro	370 eiro
Darbinieks 5	430 eiro	430 eiro
Darbinieks 6	500 eiro	5 000 eiro
Vidējā alga (Mean)	355,00 eiro	1188,33 eiro
Vidējā alga (Median)	345,00 eiro	345,00 eiro